

Guies per a alemanys espavilats

Els alemanys busquen una guia amb consells pràctics i força precisió. Rere el turista que es torra al sol i cova una bona caparra, o l'avi que busca una jubilació més amable, hi ha un turista interessat en el país que visita. Les guies, en general, tenen un bon nivell, però no n'hi ha cap dels Països Catalans en la seva totalitat.

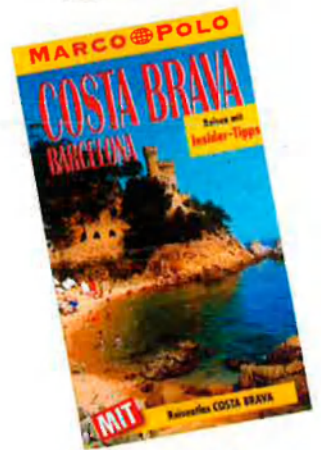
L'opulència d'Alemanya, de Suïssa o d'Àustria fa pensar que allà no els falta res. Però el sol brilla per la seva absència i l'hivern nòrdic s'allarga més que el que qualsevol mediterrani acostumat a més de 250 dies de sol a l'any podria suportar. És per això que, des de fa anys, molts jubilats alemanys s'han instal·lat a Mallorca o a algun indret de la Costa Blanca, i han creat autèntiques colònies d'avis germànics que intenten posar un punt de calidesa a la seva particular tardor.

Però també hi ha l'alemany que somnia a passar un tòrrid estiu al paradís del *kitsch* i l'alcohol de garrafa, i instal·lar la seva tovallola tan a prop del veí que en pugui sentir l'alè. Aquest turista –poc interessat a saber quina llengua es parla o si el *flamenco* és o no la dansa autòctona– no arribarà amb una guia a la mà perquè a Lloret, a s'Arenal o a Benidorm el que importa és passar-ho bé i agafar un vistent color de gamba.

Per sort, existeix un tercer tipus de turista germànic molt interessat en la cultura i la història dels Països Catalans, i a ell van adreçades les guies de butxaca.

Tots els llibres consultats (dirigits a suïssos, alemanys i austríacs) inclouen un petit diccionari bàsic de català. Des de com preguntar "A quina hora tanquen?" fins a demanar "la carta, si us plau", l'alemanyoparlant amb guia sota el braç no ha de tenir problemes a l'hora d'iniciar una conversa. Per si de cas, algun autor espavilat esmenta la frase que poden rebre com a resposta en practicar el català amb la persona equivocada: "Háblame en cristiano!". Tot un clàssic.

El capítol de la llengua és a totes les guies. A banda d'una explicació sobre el seu origen, deixen ben clar que es tracta d'una llengua romànica i no d'un dialect-

te del castellà. A més, la majoria explica les peculiaritats fonètiques per encertar la pronúncia i detalla les varietats dialectals més importants i els llocs on es parlen, sense oblidar l'Alguer.

La història —esquemàtica o àmplia depenent de la guia— repassa els principals fets històrics i cadascun dels pobles que ha deixat la seva empremta als territoris catalans. Però el franquisme és el capítol més llargament tractat. En molts casos, en aquest apartat s'enumeren cadascuna de les prohibicions i censures imposades per la dictadura.

Pel que fa a la cultura dels Països Catalans i les seves manifestacions artístiques, les guies només anomenen els protagonistes més universals i consagrats: Antoni Gaudí, Salvador Dalí, Joan Miró, Miquel Barceló o Antoni Tàpies, entre d'altres.

Els fogons dels Països Catalans.

Punt i part també es mereix la rica i variada cuina dels Països Catalans. Des de la paella valenciana, passant per la caldereta de Menorca o la crema catalana, qualsevol guia disposa d'un capítol que lloa les excel·lències dels nostres plats. Sorprenent però no apte per als puristes és l'ingredient que algunes guies afegeixen a la recepta del pa amb tomàquet: l'all.

Les diverses seccions culinàries descriuen com a raresa que cal tenir en compte, els horaris dels àpats. Així doncs, se'ls adverteix que aquí es menja tard i que només a la costa podran asseure's a taula a una decent hora nòrdica. Els autors també mencionen sorpresos el poc que es menja aquí a l'hora d'esmorzar.

En aquestes guies, la migdiada que segueix al dinar adquireix l'estatus de costum gairebé sagrat. Fins i tot aconsellen no molestar ningú amb visites inoportunes durant la migdiada perquè, diuen, és el mateix que si algú despertés un alemany a les sis del matí.

Normes de conducta. Si no es vol tenir cap sorpresa desagradable durant el viatge, cal seguir alguns consells: tenir la precaució de no deixar res als cotxes —sobretot a les zones turístiques i grans nuclis urbans—, no aparcar salvatgement

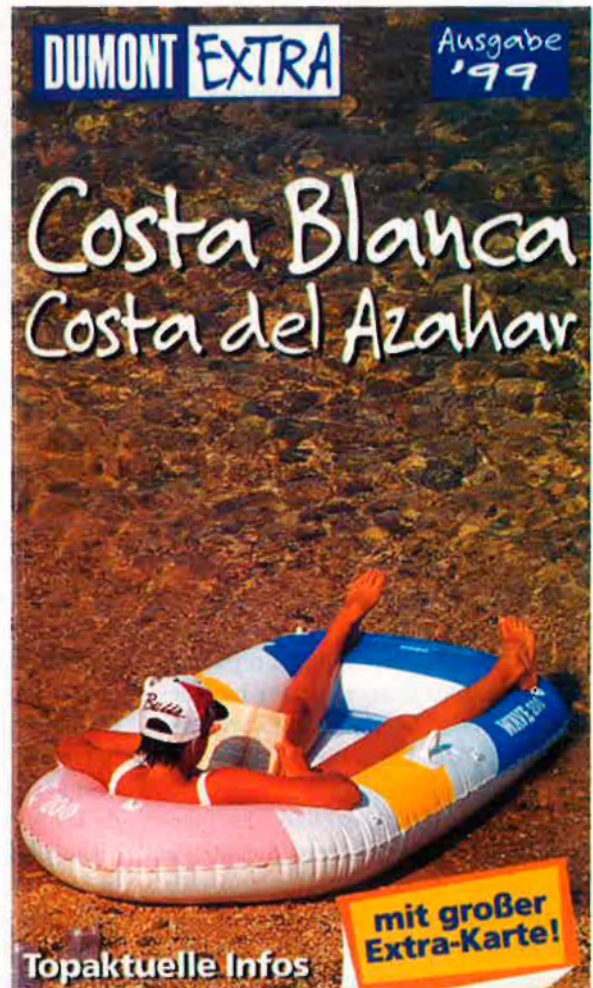
perquè les multes catalanes són molt altes en comparació amb les alemanyes, i portar un bon feix de bitllets per pagar les autopistes catalanes, que són de les més cares d'Europa. Malgrat la fortalesa de la seva divisa, aquesta última consideració no és gratuïta, sobretot si tenim en compte que a Alemanya les autopistes són de franc.

Per evitar malentesos, hi ha una pràctica recomanació que fa referència a qüestions espaials. Als cafès i terrasses d'Alemanya és molt habitual compartir la taula amb desconeguts quan no queda més lloc lliure. Per això, els alemanys són aconsellats de deixar aquest costum de vacances perquè els catalans els mirarien amb mals ulls i fins podria iniciar-se una disputa territorial.

Més relatiu és el consell de pagar tot junt el que s'ha consumit, ja que els catalans no ho segueixen al peu de la lletra. Segons les guies, pagar per separat pot ser una ofensa per al català, i més val esperar que s'hagi pagat tot per, després, si vol i es deixa, pagar-li la part pròpia.

Les guies alemanyes fins i tot orienten els usuaris respecte quin és el vestuari políticament correcte. L'alemany que vesteix uns pantalons curts i llueix un pit escaldat pel sol pel centre d'una ciutat pot ser motiu d'escarni per part dels nadius, destaquen algunes guies. Per això, se'ls recomana no mostrar tanta carn a museus, restaurants i, molt important, a les esglésies. Malauradament per a ells, no escriuen ni una ratlla de les burles que desencadena la mítica combinació de mitjons amb sandàlies.

La precisió alemanya es deixa entreveure en dues recomanacions més. D'una banda, als restaurants la propina serà sempre del 10% del total de la consumició. I de l'altra, cal trucar a casa entre les

El capítol de la llengua és a totes les guies. A banda de l'explicació sobre l'origen, remarquen que no es tracta d'un dialecte

22.00 h i les 8.00 h, perquè les tarifes telefòniques són més barates.

El perill d'incendi als Països Catalans també és un tema comú en aquests manuals del viatger. No és d'estranyar perquè l'alemany és un dels europeus amb més consciència ecològica. Per això també es critica, i força, l'estat dels rius catalans i la manca de respecte general envers la natura. En aquest sentit, les guies asseguren que els catalans no es diferencien massa dels espanyols. I per exemple, els alemanys no veuen com una gentilesa el fet que a qualsevol supermercat o botigueta et donin una bossa de plàstic gratuïta, sense haver-la demanat. Més aviat ho veuen com una inconsciència ecològica i una deficient educació pel que fa al reciclatge.

Catalunya no és Espanya. A banda d'identificar un fort sentiment nacionalista, els alemanys intenten descriure el seny i la rauxa dels catalans que bé es podria resumir en un altre aspecte recollit a diverses guies: "Al català, li agrada beure alcohol, però menysprea el borratxo."

Així, també exemplifiquen l'orgull nacionalista amb imatges de les pintades que decoren els carrers i les carreteres catalanes: "Catalunya no és Espanya" o "Llibertat per Catalunya".

Per enderrocar falsos clixés, les guies avisen el turista de la poca autenticitat dels *tablaos* de la Costa Brava. A més, parlen dels espectacles taurins com un clar muntatge per als turistes, i desmenteixen qualsevol associació de les *corridas* amb el folklore local.

Com a informació destacable, les guies ofereixen una dada econòmica per situar Catalunya: l'aportació del 20% del producte interior brut de l'estat espanyol.

L'illa de la calma. L'illenc té els propis trets diferencials als ulls dels alemanys: es pren el temps que calgui per contestar amablement l'estranger i és, a diferència dels seus veïns, molt més reservat i atent. En aquest sentit, els eivissencs són vistos com un model de tolerància amb l'estranger i les seves possibles excentricitats.

Per als alemanys, a les Balears hi ha illes per a tots els gustos: Mallorca és un

bon destí per a tota la família perquè té una atractiva oferta ludicocultural; Menorca és l'illa ideal per als que desitgin unes vacances tranquil·les; Eivissa està recomanada per al viatger que vol viure intensament la nit, i Formentera és per al que busqui natura en estat pur.

La festa del País Valencià. La pun-

tualitat no és el punt fort del valencià. Segons les guies, ni els horaris d'autobús ni el de les botigues, els museus o la mateixa oficina d'informació turística són de confiar.

Per sobre de tot, destaquen l'esperit festiu dels valencians, i les Falles, la festa de moros i cristians, la tomatina o la ruta del *bacalao*, en serien unes bones mostres.

A les guies, es parla del contrast entre pobles com Dénia, l'Alfàs del Pi, o Altea, més encarats a un turisme d'alt nivell adquisitiu i el "Manhattan mediterrani" en què s'ha convertit el poble de Benidorm, dirigit al turisme de masses.

Segui com sigui, i a banda de les principals ciutats de visita obligada, el visitant que trepitgi per primera vegada els Països Catalans trobarà un munt de suggerències per anar fent camí: el palmerar d'Elx, una excursió pel Maestrat, les salines de Torrelavella, Valldemosa, les Coves del Drac, Cala Pregonda a Menorca, la discoteca Pachà i Cala Xarraca a Eivissa, Ses Illetes a Formentera, Cadaqués, el call jueu de Girona, el Parc Natural del Delta de l'Ebre o el d'Aiguestortes i Sant Maurici, el Poblat Ibèric d'Ullastret, les esglésies romàniques de la Vall de Boí, els volcans d'Olot... Ara bé, si la seva intenció és conèixer la totalitat dels Països Catalans, haurà de comprar un munt de llibrets perquè no hi ha ni una guia que inclogui tots els territoris catalans.

Sònia Cervià

POLYGLOTT start

Mallorca
Ibiza, Menorca, Formentera

Per conèixer la totalitat dels Països Catalans, caldrà comprar un munt de llibrets: no hi ha cap guia que els inclogui tots